Wiadomości z PE

Posted on 20 listopada, 2026

AgoraEU 2028–2034: posłowie do PE domagają się silniejszego wsparcia UE dla kultury i demokracji

Posłowie do PE z komisji chcą wzmocnić AgoraEU – kluczowy program UE wspierający kulturę i sektor twórczy, dziennikarstwo, społeczeństwo obywatelskie oraz wartości europejskie. W czwartek Komisja Kultury i Edukacji oraz Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych sfinalizowały swoją propozycję dotyczącą programu AgoraEU na lata 2028–2034.

Większy budżet

Posłowie proponują 10,72 mld euro (9,50 mld euro w cenach z 2025 r.), czyli więcej niż 8,58 mld euro (7,61 mld euro w cenach z 2025 r.) zaproponowane przez Komisję. Budżet dzielą na pięć filarów – o dwa więcej niż w propozycji Komisji – aby zapewnić ukierunkowane wsparcie dla dziennikarzy, mediów informacyjnych i organizacji zajmujących się weryfikacją faktów oraz aby zapobiegać przemocy i wspierać osoby, które jej doświadczyły. Proponowany podział: 21% na kulturę, 25% na dzieła audiowizualne i gry wideo, 13,5% na informację i dziennikarstwo, 29,5% na demokrację, obywatelstwo, równość, prawa i wartości oraz 11% na program Daphne. Posłowie chcą także rocznych sprawozdań z wydatków publicznych oraz uprawnienia do zgłaszania sprzeciwu wobec programów prac Komisji.

Co sfinansuje pięć filarów

Kreatywna Europa – Kultura. Filar poświęcony transgranicznym inicjatywom w sektorach kultury i sektorach twórczych ma zapewniać kompleksowe wsparcie dla tworzenia sztuki, zwiększać mobilność artystów i sieci dystrybucji, a także wspierać tłumaczenie dzieł na rzadziej używane języki i stosowanie dostępnych formatów. Zakres programu rozszerzono, by odpowiadał na szczególne wyzwania w dziedzinie muzyki, literatury, sztuk performatywnych, architektury i dziedzictwa kulturowego.

MEDIA. Ten filar obejmuje produkcję audiowizualną, dystrybucję transgraniczną i edukację filmową. Posłowie chcą zapewnić równe warunki działania, wspierać produkcję niezależną i zadbać o lepszą widoczność dzieł europejskich. Chcą także

wspierać europejskie gry wideo oraz wielojęzyczną dostępność na różnych platformach.

Informacja i dziennikarstwo. Niezależne dziennikarstwo powinno mieć odrębny filar, ze wsparciem dla dziennikarstwa śledczego, mediów lokalnych i regionalnych oraz ochroną dziennikarzy narażonych na zagrożenia lub bezprawną inwigilację. Kluczowymi priorytetami są też walka z dezinformacją, zwiększanie widoczności wiarygodnych źródeł informacji w internecie oraz edukacja medialna.

Demokracja, obywatele, równość, prawa i wartości (CERV+). Posłowie dodają szybkie wsparcie dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka znajdujących się pod presją oraz popierają niezależność sądownictwa i ochronę sygnalistów. Wzywają także do finansowania działań wspierających wolne, uczciwe, dostępne i inkluzywne wybory oraz dyskurs demokratyczny.

Program Daphne. Posłowie wyodrębniają „Daphne” z CERV+, aby zapewnić mu odrębne finansowanie na zapobieganie przemocy ze względu na płeć, przemocy domowej oraz przemocy wobec dzieci i innych grup zagrożonych oraz zwalczanie jej, a także na wsparcie osób, które jej doświadczyły.

Co dalej?

Projekt stanowiska Parlamentu na potrzeby negocjacji przyjęto głosami 64 za, 17 przeciw, przy 2 wstrzymujących się. Komisje zgodziły się również na rozpoczęcie negocjacji międzyinstytucjonalnych głosami 65 za, 19 przeciw, bez głosów wstrzymujących się. Decyzja ma zostać ogłoszona do zatwierdzenia na jednej z najbliższych sesji plenarnych. Parlament przygotowuje się do rozpoczęcia rozmów z rządami państw UE, gdy te uzgodnią kwoty budżetu UE na lata 2028–2034, co jest niezbędnym elementem przejrzystego i kompletnego procesu politycznego.

Źródło (ang.): tutaj.

Tłum. ED Piotrków ze wsparciem AI

Posłowie do PE popierają nowe przepisy wzmacniające konkurencyjność

UE w sektorze kosmicznym

W czwartek posłowie do PE z Komisji Przemysłu zgodzili się wzmocnić europejską suwerenność i konkurencyjność w działalności kosmicznej.

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii poparła sprawozdanie dotyczące proponowanego unijnego „aktu o przestrzeni kosmicznej” (Space Act), którego celem jest stworzenie jednolitego rynku działalności kosmicznej oraz odpowiedź na trzy główne wyzwania: bezpieczeństwo (zarządzanie zatłoczeniem w przestrzeni kosmicznej i ryzykiem kolizji na orbicie), ochronę i odporność zasobów kosmicznych (w tym cyberbezpieczeństwo) oraz zrównoważony rozwój (ograniczanie ilości śmieci kosmicznych i zanieczyszczenia światłem).

Posłowie z komisji popierają utworzenie unijnej sieci odporności kosmicznej, która służyłaby wymianie informacji o zagrożeniach i dobrych praktykach. Proponują włączenie jej bezpośrednio w zakres obowiązującej dyrektywy NIS2 o cyberbezpieczeństwie.

Co dalej?

Po zatwierdzeniu przez sesję plenarną możliwe będzie rozpoczęcie negocjacji z Radą.

Źródło (ang.): tutaj.

Tłum. ED Piotrków ze wsparciem AI

Nagroda Publiczności LUX 2027: finaliści zostaną ogłoszeni 25 listopada

Pięć filmów nominowanych do 20. Europejskiej Nagrody Filmowej Publiczności LUX zostanie ogłoszonych na konferencji prasowej w Parlamencie Europejskim w Strasburgu 25 listopada.

W tym roku Nagroda Publiczności LUX obchodzi 20-lecie – dwie dekady przybliżania europejskiego kina widzom na całym kontynencie. Od momentu powstania w 2007 r. Nagroda Publiczności LUX promuje filmy, które wzbudzają debatę, odzwierciedlają wspólne wartości europejskie, celebrują różnorodność kulturową i językową oraz

poruszają kwestie leżące w centrum polityki i prawodawstwa Parlamentu Europejskiego.

Oglądaj i oceniaj

Od 25 listopada do kwietnia 2027 r. filmy z krótkiej listy będą wyświetlane w kinach w całej UE. Obywatele są zaproszeni do udziału i oceniania ich wspólnie z posłami do PE. Opinie posłów i wyniki publicznego głosowania będą miały równą wagę przy wyłanianiu ostatecznego zwycięzcy.

Pięć filmów nominowanych do Nagrody Publiczności LUX wybiera panel profesjonalistów filmowych z państw członkowskich UE.

Źródło (ang.): tutaj.

Tłum. ED Piotrków ze wsparciem AI